

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leta 2 K. — Za tuge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljavate naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenje naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v upravljenje je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenje pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

Vipavcem v pomislek!

Iz Vipave, 15. februarja.

S tistega svetega mesta, s katerega se je še pred malo časom razvnemal divji strankarski boj, kaže se nam oljko miru. Ali je to mogoče? Žalostno je pač za današnje dni, da gledamo na leci namesto služabnika božjega svojega osebnega in političnega sovražnika, ki se peha celo na tem mestu za nesvete posvetne namene, in da smo prisiljeni na takem mestu izrečenim besedam še le iškati pravega namena in pomena, kajti naše cerke niso več hiše božje, marveč prave klerikalne agencije, prave prodajalnice klerikalne politične krame.

Ni nas pa stalo preveč truda, da ne bi takoj uganili, zakaj prihaja pohlepni volk mej nas v nedolžni jagnjetovi koži, zakaj se je tako čudovito naglo izpremenil.

Naši klerikalci „zasnovali so veliko gospodarsko delo“, postali so svedri. Zakaj pač?

Razne nesreče — vzlasti trtna uš — pritisca neusmiljeno na našo dolino, da je ljudstvo popolnoma ubožalo, da se morajo celo najboljši kmetje na levo in desno zadolževati, in da ne pomnimo obupnejših časov, kakor so baš sedanji.

Ta trenotek splošne naše nesreče in revščine zdel se je našim klerikalcem najprimernejši, da bi mahoma strli in pogazili našo samozavest, našo prosto voljo in naše neodvisno mišljenje ter nas kakor sužnje vpregli v svoj klerikalni jarem, dobro vedoč, da je siromaštvo in pomanjkanje grobokop moštva, značajnosti in politične zavednosti in ker predobro pojmi, da bi Vipavci hudomušno zavnili take klerikalne manevre, ko se boljši časi zopet povrnejo.

Odločili so se za najsramotejše orožje: nastaviti ljudstvu past, da se pri klerikalni stranki do preko ušes zadolži, potem se ne bo smelo več proti volji klerikalnih bogov delati!

Temu svojemu teženju dali so najprej duška pri posojilnici na Slapu. Ta od na-

rodne stranke osnovana posojilnica zadušuje v vsakaterem obziru potrebam naše doline. Da bi ne dala povoda boju na gospodarskem polju, bila se je celo v tolki meri poklerikalila, da ni bil njen načelnik nihče drug, kakor sam dekan Erjavec. Kljub temu je bila pa ohranila še toliko moralne moči v sebi, da se ni hotela podati za klerikalno deklo, da bi s svojim denarjem, vplivom, in s svojo močjo zasužnjevala ljudstvo za klerikalne županske in poslaniške kandidate, česar klerikalci, ki v revščini in nevednosti ljudstva ribarijo, pri nas krvavo in neobhodno potrebujejo. Zato je pa dekan Erjavec s „svojimi“ ljudmi Slapski posojilnici hrbet obrnil, ter osnoval v vipavskem trgu takoj drugo klerikalno posojilnico, in za tem v Šurji še tretjo, da bi na vsak način po celi dolini klerikalno mrežo razpredel, in kakor Peter na morju ob času volitev bogat plen na kopno potegnil.

Poleg posojilnic osnovali so bili še zloglasno vinarsko zadružno, da bi na to vado lovili tiste kmety, ki so v dearni stiski, in bi radi prej ko prej svoj pridelek, če tudi za slepo ceno prodali.

In nekdanji mlinar Uršič, ki je kakor poljski žid šudem posojilnične denarje prenujal (duhovniki so celo v spovednici za svojo posojilnico agitovali) in vino le tam kupoval, kjer je sila silila pridelke izpod dnevne cene zavreči, tedaj tam, kjer se je dalo za klerikalno bisago kaj zasluziti — tako znajo in hočejo namreč klerikalci s svojimi zadrugami kmetu pomagati — prelevil se je nakrat v „gospoda“, ker ga je dekan Erjavec za zasluge pri agitaciji privzel k bogato obloženim jaslim pri posojilnici in vinarski zadružni; — a tega „gospoda“, ki ni doslej še nikjer pokazal najmanjšega dela za obči blagor, ako ni bilo dobro plačano, ki je iz gole sebičnosti celo svojemu rodnemu očetu proti vsem božjim zapovedim v kupčiji napovedal najhujši konkurenčni boj, ki je uničil iz prav sebičnih namenov odlično gospodarsko sadjarsko

zadružno, katerega so svoj čas kot župana Št. Vidci dolžili in zasramovali, češ, da je deželno in državno podporo, ki je bila po povodnji oškodovanim namenjena, skoro sam pograbil, dasi ni imel v primeris siromaki, ki niso ničesar dobili, nikake škode, tega „gospoda“, pravim, zredili so žulji nevednih vipavskih revežev!

Toda niti posojilnica niti vinarska zadružna nista mogla upogniti vipavskega značaja, in prej ko slej bili so pri vsakih volitvah „liberalci“ zmagovalci. Sedaj so si izmisliši kot zadnje sredstvo novo zanjko, katero hočejo ljudstvu okolo vrata zadrgniti, da postane pokoren in poheven klerikalni voliček. To mogočno in čudovorno sredstvo so konsumna društva, s katerimi naj se cela dolina prepreče in vsaka vas osreči, da nikdo ne „vide“, da se bo moral vsakdo ali pri posojilnici ali pa v klerkalni „štacuni“ zadolžiti, in potem je igra dobljena, in nikdo ne bo več imel poguma ustavljati se jim. Lep načrt, vzlasti ker se breznačajni ljudje, ki bi se radi pri konsumnem društvu od kmetskih žuljev redili, povsod dobe, a to so naravni agitatorji za „konsum“.

Da bi pa ljudstvo te „zadrege“ prezgledaj ne spregledalo, treba je prijaznosti, miroljubnosti, treba mu pokazati „oljko miru“. Mej tem pa šwigajo od hiše do hiše duhovniki in klerikalni agitatorji — sami lačenbergerji, ki hočejo rediti sebe in svoj zarod od političnega prepira — ter sladko nagovarjajo gospodarje in gospodinje, naj se upišejo v „konsum“, da bodo imeli od tega neizmerne koristi in dobičke. Hkratu pa sipljejo mej ljudstvo „Narodnega gospodarja“, katerega so baje klerikalci tiskali z državno podporo, namenjeno kmetijstvu v deželi.

Mi pristaši napredno-narodne stranke prav odločno svarimo pred temi agenti, naj si že bodo duhovniki ali naj se pišejo Uršič, Pelicon, Seražin, Žgur ali kakorkoli, oglejte si jih od nog do glave, pretipajte dobro njihovo rodoljubno požrtvovalnost, vprašajte jih, koliko jih je zastonj in koliko za groš, in po čem je njih moštvo ter pahnite jih

skozi vrata, kajti oni iščejo okolo Vaših pragov le sebe in svoje dobičke, ne pa Vaših koristi!

Dobro je znano, da so trgovci že sami v mejsobojni konkurenčni cene blagu tako znižali, da pri lastni pridnosti in varčnosti jedva žive, dočim nekateri celo konkurze napovedujejo; pravično je in pošteno, da tudi trgovec kakor vsak drug stan ali delavec od svojega dela živi, in nekrščansko in brezvestno bi bilo trgovske družine, ki nimajo navadno družega premoženja, ob zasluženi kruhu pripraviti ter jih na cesto pabnit. Iz tega pa sledi, da konsumna društva, ki bi imela po zatrdirilu klerikalcev pred odiranjem braniti, niso potrebna, potrebna bi pa bila morda mej nami kaka „pogrebna društva“, ki bi si romaka in trpinu kmeta nekoliko ceneje pod zemljo spravila, kajti znani so nam računi, ki so vse prej kot neoderuški, in ki kmetu glasno kriče, da je baš duhovnik zadnji, ki zanj kaj časa ali dela zastonj žrtvuje, in ki slabu posnema Kristusa, ki ni puntal in šuntal ljudstva niti proti poganski rimski politični upravi, ki ni zbiral posvetne moči, oblasti in bogastva, marveč si je izvolil najponižnejše siromasti; ki ni zapustil ob smerti bogastva, za katero bi se farovške kuharice trgate, marveč le beraško haljo, za katero so rimski vojaki vadljali.

Vsled tega pa sledi, da duhovščina ne snuje posojilnic, raznih zadruž in konsumnih društev, iz čiste gospodarske potrebe, ker bi morda želela kmetu pomagati, marveč iz naravnost nepoštenega namena, da bi kmet zaslužnila, pod svojo oblast spravila ter svojo moč utrdila, dasi dobro ve, da je Kristus kramarje in branjeve z bičem iz templja pognal in rekel: Moje kraljestvo ni od tega sveta!

Kmetje, ohranite svojo zlato prostost in neodvisnost in obranite se zvijačno v vašo gmotno in duševno pogubo usiljevanega vam duhovniškega varuštva! Ostanite na svoji rodbni zemlji svoji gospodarji, ne pa hlapci in sužnji črnega klerikalizma!

Svarite in poučujte svoje omahljive sosede ter dajajte jim v boju poguma! Kakor

LISTEK.

Izgubljeni Bog.

(Resnična povest, tiskana z nedovoljenjem visokočastitega knezočofiskskega ordinarijata.)

(Konec.)

V.

Takrat je umirala na Ostrožnem brdu Čehunova Meta. Delo in lakota sta ji bila najboljša in najzvestejša prijatelja v teku resnično mukotrpnega življenja. Dokler je bila pri močeh, delala je takorekoč noč in dan. Ko je postala starja, ter so ji opešale roke, se je javnost za njo nekako toliko brigala, kot se briga za starega psa, kadar crka za plotom. V tem pogledu je bila žival v človeški podobi; prava „res derelicta“ človeške družbe!

V letih, ko je še delala, bila si je nabrala nekaj krajcarjev, in naložila jih je bila na lično, temnorujava knjižico hranilnice v Ljubljani. Naš gospod Peter pa je imel za take lične, temnorujavne knjižice hranilnice v Ljubljani čudno razvit nos. Prav kakor kak fin prepeličar, kateremu ne odide niti zadnja prepelica v gostem prosu; ali pa kakor kak fin jazbečar, ki

pripodi vsakega jazbeca globoko iz zemlje na dan! Vsako in tudi najneznatnejšo knjižico je zavohal v fari, in revico je preganjal toliko časa, da mu ni mogla odfrfotati. Izvohal je tudi lično knjižico Mete Čehunove. In brez težave jo je pregovoril, da mu je dala knjižico spraviti, z dostavkom se ve, da se Meta takoj odpove lastnini do te knjižice, in da jo sme gospod Peter, ne da bi bil zavezan, o tem komu kake račune pokladati, po Metini smrti po svoji lastni volji uporabiti za kake dobre namene, v prvi vrsti za prekoristne „škofove“ zavode.

Bilo je že dobro poldružno leto, odkar se je knjižica preselila h gospodu Petru. V tem so Meti opešale zadnje moči Stroj se je čisto izrabil! Ker se gospoda ni upala prosiši za knjižico — pač, pri neki priliki ga je prosila silno ponizno za „interes“, ali gospod Peter jo je zavrnil, da je to „objubljen“ denar, katerega se ne sme nikdo več dotakniti — ker se torej gospoda ni upala poprositi za knjižico, pričela je sramljivo beračiti. To se pravi, prihajala je v hiše, kadar je bilo kosilo ali kadar je bila večerja. Molče se je vsedla na klop pri vratih, ter čakala, da so ji dali kake odpadke. In te je potem zavžila s slastjo,

vzlic temu pa v enomer ugovarjala, da ni ničesar potrebna, in da je že doma jedla. No, ta „res derelicta“ človeške družbe je pričela sedaj umirati!

Zadnje čase je stanovala v starem Posavčevem svinjaku, iz katerega so bili napravili za silo človeško bivališče. V stare stene so bili namreč izbili nekaj luknenj, in po teh nabili nekaj desk. V kotu tega zaborja so zbilj iz desk nekako ležišče, ga napolnili s slamo, in na to slamo je vrgla Meta dvoje raztrganih cunj in še nekaj bolj raztrganje odeje. Vse to si je Meta resila iz valov življenja. Pač, resila si je tudi staro, črvivo mizo, katero je postavila tik postelje. A v kuhinji — v svinjaku ni smela kuhati — kuhalo je v hiši pri gospodaru in za celo to stanovanje je Posavcu plačevala 2 gold. na leto — imela je še dva lonca, oškrbano skledo in leseno žlico. To zadnjo še nekoliko z dratom zvezzano!

Zadnje tedne že ni mogla več hoditi. Menda največ od lakote. Sramežljivi berači tudi v naših vaseh ne vživajo posebnega usmiljenja, posebno če so na sumu, da imajo denar v hranilnici. O Meti pa se je vedelo za gotovo, da ima denar v hranilnici.

Legla je torej in obležala je na svoji slami. Stara prijateljica je prihajala parkrat na dan, ji prinašala kako mrvico jesti, ter ji pomagala in malo postregla. Tako je prišlo, če ni hotela živa v zemljo, da je morala pričeti umirati. In umirala je resnično, brez hinavstva, kakor stari pes za plotom. Umirala je torej prav resnično in prav resnobno. In sosedje, ki so jo imeli po pravici na sumu, da ima denar v hranilnici, so se — po navadi tržaške „Edinstvo“ — zgražali nad njo, češ: še v smrtni uri stiska svoje krajarje in najpotrebejšega si ne privošči.

Na binkoštni ponedeljek zvečer ji je postal posebno hudo. In po gospoda so poslali. Sosedje pa so prihitele ter dvignile tanke koščice njenega telesca s slame. Posavka je posodila dvoje belih rjuh, da so korito-ležišče prevlekli z njima. Robavka pa je dala odejo, na kateri so se objemale pisane rožice s pisanimi rožicami. Še celo staro črvivo mizo so pregrnili s prtom, in na njo so postavili sveči — bili sta edini v vasi, in posodila ju je bogata Čeponka. Prižgali so tudi rudečo svečo od Matere Božje s svetih Lušarj ter pričakovali gospoda.

Okrog koče se je nabralo skoraj vse

Cenj. g. ženinom in gdč. nevestam

srebrnine in zlatnine, ure, verižice, prstane, stenske ure, budilke. Namizna oprava (žlice, vilice, nože) iz pravega in kina srebra.

priporočam svojo veliko,
bogato, največjo zalogo

Vse to po nizkih cenah in najnovejše vrste.

Za obilen obisk se priporočam z vsem spoštovanjem

(123-11)

F. Čuden

urar

na Velikem trgu nasproti rotovža.

Styria novi model
1900
imam že v zalogi.

Vabilo k plesnemu venčku

kateri se priredi
v soboto, 17. februarja t. l.
v gostilni
„Pri kranjskem biseru“
Slomškove ulice št. 25.

Začetek ob 8. uri.
Vstopnina prosta.
S spoštovanjem
J. Kavčič.

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-Jeve lekarne v Pragi
priznano izborna, bolečine tolažeče
mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva
v vseh lekarneh. Zahtevati naj se blagovoli to
splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvirnih steklenicah z našo var-
stveno znamko „Sidro“ iz Richter-Jeve le-
karne in sprejme naj se iz opreznosti
le take steklenice kot pristne, ki
imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elizabete cesta 5. (2006-19)

**Povodom „Slavčeve maskarade“ v „Narod-
nem domu“ se je preskrbelo za to, da bodo
cene pijač in jedil povsem navadne, brez
vsacega povišanja.**

Dr. Rose balzam

za želodec
iz lekarne

B. FRAGNER-Ja v Pragi
je že več kakor 30 let občno znano do-
mače zdravilo slast vzbujajočega, pre-
bavljanje pospešuječega in milo odvaja-
jočega učinka.

S VARILO!
Vsi deli anbalaže imajo
zraven stojec postavno
deponovan varstveno
znamko.

Glavna zalogal ekarna B. Fragnerja v Prag
Malá Strana 203, ogelj Ostrohové ulice.
Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr.,
po pošti 20 kr. več.

Po pošti razpoljuja se vsak dan.
V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih:
C. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-
schläger, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah
Avstro-Ogerske. a (367-22)

* Pravo *
plzensko pivo *
iz zadružne pivovarne
vedno popolnoma sveže
v sodih in steklenicah
se dobiva v zalogi
Ivana Gorupa
v LJUBLJANI.
Telefon :
št. 90.

VABILO k plesni veselici

katera boda
v nedeljo, dn. 18. in 25. t. m.
v gostilni
v Bohoričevih ulicah štev. 16
v Vodmatu.

Začetek ob 3. uri. Vstop prost.

K tej veselici uljudno vabi
(343-2) A. Bizjak.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušč za lovce in strele po najnovejših
sistemi pod popolnim jambrom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene.
(110) — Ilustro-
vani ceniki zastonj. (6)

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno jednakomerni,
vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in od-
porne trdote **daleč nadkriljavoci** dobroti; kakor tudi svoje priznano izvrstno **apno**.

Priporočila in spričevala
raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad : (2210-11)

— Dunaj, I., Maximilianstrasse 8. —

Štev. 297.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge po

4%

in plačuje vrh tega rentni davek sama.

1900 Svetovna razstava v Parizu 1900.

Družba imobilij Trocadéro & Passy

7 dnij, 6 noči v Parizu.

Vse skupaj a. v.

gld. 80.

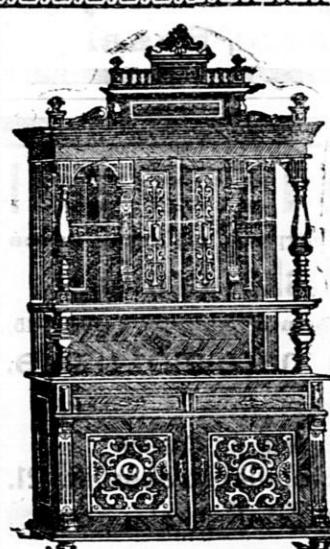
Plaća se lehko na obroke.

Centralna pisarna za Avstrijo in Bosno pri potovalni agenturi
mejnarođne železničke družbe s spalnimi vozovi

Dunaj, I. Kärntnerring 9 (Grand Hotel)

kjer se izdajajo tudi vožni listki za vse strani.

(342-1)

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zalogal in pisarna.

Turjaški trg št. 7

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Prej
J. Zor Alojzij Erjavec Prej
črevljarski mojster v Ljubljani, Cevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehno-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rjavovo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt.

Mere se zhranjujejo. — Vnajnji naročilom naj se pridene vroč.

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar
Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegova stroko spadajoče
stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr.
do 2 gld. 25 kr., kogliške kroglice 12 cm debele
1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za
omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne
cigarnike in zdravstvene pipe do najfinje vrste.
Popravila od kosti, roga, morskih pen, iantarja,
lesa izvršuje po najnižji ceni.

**Trgovina z železnino
Val. Golob**
(Andr. Druškovič-a naslednik)

Ljubljana, Glavni trg št. 10

priporoča kuhinjsko in poljedelsko orodje,
štedilnike, mesoreznice, ravnotežnice
in decimalke, nepremočljive plahte, gum-
nate cevi, kose, „krondiamant“, trombe za
vodnjake, štajersko železo itd.

Velika izber nagrobnih krijev.

Zaloga roman- in portland-cement.

MODERCE natančno po životni meri
za vsako starost, za vsaki život in v vsaki fačoni
priporoča
HENRIK KENDA
v Ljubljani, Glavni trg
štev. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo,

**Pekarija in slasčičarna
Jakob Zalaznik**

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Podružnica:

Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno,
zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh
vrst kruh na vago, ržen kruh in prepe-
čenec (Vanille-Zwieback). V svojih slasči-
čarnicah postrezam točno z najfinjeim
nasladnim pecivom in s finimi pristnimi
likérji ter z Vermouth-vinom. Posebno
opozarjam na fine Indijanske krofe in
zavite s smetano napolnjene.